на фасаді кам'яниці на вул. Коперника встановлено пам'ятну таблицю з його барельєфом.

- УГКЦ оголосила 2002 роком Сліпого, тоді ж у липні у Зарваницькому духовному центрі відбулася всеукраїнська проща, присвячена 110-річчю від дня народження Сліпого, в якій взяли участь понад 200 тис. прочан.

- 2004 у м. Тернопіль освячено пам'ятник Сліпому (скульптор Роман Вільгушинський, архітектор А. Водоп'ян).

- 2005 р. у м. Харкові було встановлено пам'ятну дошку, яку демонтовано за наказом місцевої влади у 2010 р. та відновлено у 2011 р.

Підготувала Кірєєва С.М.
за матеріалами Інтернет- ресурсів

КОЛОНКА КУРАТОРА:
ЦЕ ВАРТО ПРОЧИТАТИ!

Н.М. Поліщук

УЧІМОСЯ МОВИТИ БЕЗ СЛОВОБЛУДСТВА

Найважливішим обов'язком української інтелігенції професор, митрополит Іван Огієнко вважав досконале знання української мови й культури, а також створення громад, які переконували б усю рідну людність, що наша материнська мова дуже багата й

висококультурна і її треба пильно оберігати від спотворень і забуття. Зокрема не раз Іван Огієнко застерігав українську інтелігенцію від засмічення української мови зайвими іншомовними словами, бо вважав, що такі слова завдають великої шкоди культурі рідної мови. Зайві іншомовні слова необачно засвоюються передусім тією частиною інтелігенції, яка погано знає українську мову, тому захоплюється іноземщиною, тобто модою на чуже; тією частиною інтелігенції, яка довірила свій розум і душу не рідному, а чужому, хоч воно в мові рідній порушує системи, доладність вираження понять, яка забуває повноцінні правічні рідні слова й вирази.

Нині навіть не десятками, а сотнями викидаємо в забуття рідні, точні, виразні, вагомі, милозвучні, багатобарвніі слова неповторного, дотепного природного українського мовлення. Дуже мало робимо путящого, аби зберегти повноцінні рідні слова для своїх нащадків; принизливо замінюємо життєдайні українські слова іншомовними нікудишніми "ерзацами". Це поширене явище у колах науки, культури й виробництва, в політиці. Потворні викривлення української мови вкорінюються в побутовому мовленні з дітьми - зі спадкоємцями народу.

Правічна назва сільське господарство замінена на "агропромисловий комплекс", так що хлібом тепер годують "комплекси", а не сільське господарство, технічно оновлене... Дуже модними стали слова "альтернатива" та "глобальний" - важкі для вимови, немилозвучні, довжелезні.

Чому ж усе частіше приголомшують такими іншомовними винаходами замість сказаного просто: рівноцінний вибір, такий самий досконалий тип, взірець, не гірший спосіб вирішення та ін.; чому вже

рідко чуємо, що угоди, міжнародні взаємини є важливі, важливіші, дуже важливі, найважливіші тощо? Бо лунає лише "альтернатива" та "глобальний". Вади стали "дефектами"; швидке, прискорене або швидкісне будівництво вже не розрізняється на український лад, а замінюється фізичним терміном "динамічний"; доцільне, корисне, плідне, уміле, прибуткове та інше використання землі, певного способу чи засобу в ділі виражається не по-українському точно своїми словами, бо замінюється загальним іншомовним словом "ефективне"; вислів надійне лікування часто замінюється на "ефективне"; будь - які важливі докорінні зміни стало модно визначати іншомовним словом "кардинальні". У мовленні інтелігенції латинське слово "момент" (тобто певна хвилина) вживається переважно неправильно, не в своєму значенні, тому чуємо отаке: "зупинюсь на двох (кількох) моментах". Хіба не простіше сказати українською мовою: зупинюсь іще на двох речах (явищах, фактах)?

Велелюдне гуляння в парку теж характеризується чужим словом - "масове". Ми чуємо по радіо навіть про "масове скорочення поголів'я корів" і "масові жнива".

Коли йдеться про уточнення до плану або до закону, часто чуємо "корективи". Журналіст, повідомляючи, що почалися "бурякові жнива", певно, вважає, ніби сотворив вельми художню метафору, - але ж селянин так не висловиться! Споконвіку український селянин каже, що такий-то час найкращий для сівби озимих, найбільш підходящий, а в керівних кабінетах впроваджують іншомовне слово "оптимальний". Вислови "оптимальна (мінімальна) оплата праці" витіснили природні слова: найвища, найбільша оплата праці і найнижча, найменша оплата праці, а

прямолінійно, в суто українському мовленні, злиденна зарплата, голодна пенсія.

Надмодним, повсюди сущим стало слово "пріоритетний", яким виштовхуються з мовлення добротні українські слова; головний, важливий, найголовніший, найвагоміший, вагомі та ін.; слово "пріоритет" поглинуло національне розуміння важливого завдання, головної ролі, вагомого внеску та інші поняття українського життя. Нас примушують забути, що є добрі, кращі, великі, бажані здобутки, а безперервно втовкмачують у голови дорослих людей і дітей лиш одну звужену протилежність "негативний - позитивний". Французьке слово "ситуація" прилаштовується й тулиться майже в кожний вислів, де треба було б правдиво сказати про становище народу, перебіг життєвих подій, становище на транспорті, з невиплатою зарплати й пенсій, про безробіття тощо.

Отже, все українське суспільство має не забувати, що треба дуже пильно, наполегливо навчатися рідної мови, без поспіху перевіряти кожен рядок написаного твору, лекції, статті, свідомо вкорінювати різномовне слово у практиці мовлення.

Не відомо, якими і чиїми законами Україна поділяється на "регіони" та їх об'єднання, голови місцевих рад називаються "мерами", обласні й міські ради -"меріями" або "муніципалітетами", відділи органів міськрад - "департаментами".

Річище рідної мови потрібно доглядати, пильно чистити від замулення, спрямовуючи русло розвитку до свого власного життя, - так навчав нас великий український мовознавець і духовний отець українського народу Іван Огієнко. Отож невтомно шукаймо правильні шляхи й сміливо йдімо по них, наполегливо вивчаймо рідну мову та навчаймо її всіх людей,

охороняймо й розвиваймо свою мову, щоб зберегти на майбутнє свій доленосний народ на планеті Земля.

(За матеріалами Інтернет-ресурсів)

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ВІКУ І ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Немає, мабуть, більш суперечливої проблеми в педагогіці і психології вищої школи, чим проблема виховання студентів. " Чи треба виховувати дорослих людей?", " Чи варто і наскільки коректно це робити?" - розмови такого роду часто можна почути у вузівських кулуарах і на офіційних зборах. Відповідь на ці питання залежить від того, як розуміти виховання. Якщо його розуміти як вплив на особистість з метою формування потрібних вихователю, вузу, суспільству якостей, то відповідь може бути тільки негативна. Якщо як створення умов для саморозвитку особистості в ході вузівського навчання, то відповідь повинна бути однозначно позитивною.

Навіщо потрібний викладач у вузі, тільки чи як носій і "передавач" інформації? Але саме в цій якості він значно уступає багатьом іншим джерелам інформації, таким, наприклад, як книги і комп'ютери. Вуз служить не тільки і може бути не стільки для передачі спеціальних знань, скільки для розвитку і відтворення особливого культурного прошарку, найважливішим елементом якого є і сам фахівець. Його як представника визначеної культури характеризує не тільки специфічний набір знань і умінь, але і визначений світогляд, життєві позиції і цінності, особливості професійної поведінки і т.д. Тому фахівець не тільки передає студентові знання і професійні уміння, а прилучає його до визначеної культури, і щоб